

Baseline Informatiehuishouding Rijksoverheid

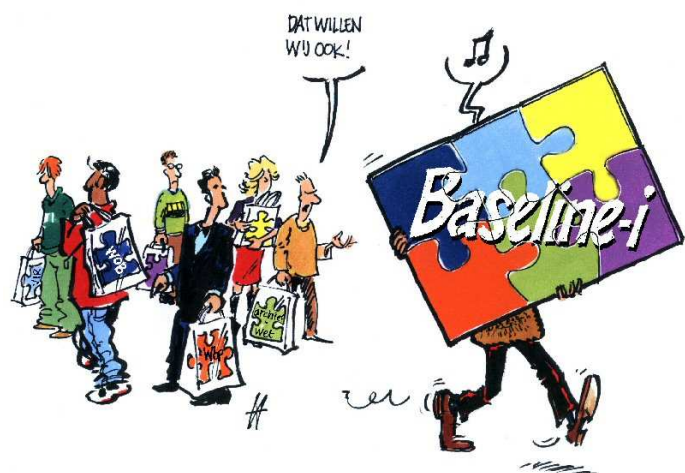
normenkader voor duurzaam toegankelijke en betrouwbare overheidsinformatie

Deel I: 'Managementstatement' Baseline

Programma Informatie op Orde, Actielijn 1

Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

‘Managementstatement’

Inleiding

In het uitvoeren van haar taken gebruikt en creëert de overheid veel informatie. Die informatie is daarom één van de voornaamste bedrijfsmiddelen en voor de overheid, die te maken heeft met eisen van behoorlijk bestuur, is de kwaliteit van informatie essentieel. Toegankelijke en betrouwbare informatie is onmisbaar voor een verantwoordelijke, aanspreekbare en servicegerichte overheid, die daarnaast transparant is en proactief verantwoording aflegt aan burgers en volksvertegenwoordiging.

In de Visienota ‘Informatie op Orde’ constateert het kabinet dat de informatiehuishouding bij de rijksoverheid verre van ‘op orde’ is.¹ Dat is hinderlijk voor de bedrijfsvoering, staat een deugdelijke verantwoording in de weg en dreigt een goed functioneren te ondermijnen. Zowel vanuit praktisch oogpunt als vanuit principiële rechtstatelijke overwegingen zijn daarom dringend verbeteringen nodig.

Met de overgang naar een e-overheid, waarbij overheidsdiensten in toenemende mate online worden aangeboden, wordt de afhankelijkheid van goede en betrouwbare informatie alleen maar groter en kritischer. Een goede inrichting van de informatiehuishouding is daarom cruciaal.

De waarde van overheidsinformatie bij de uitvoering van overheidstaken

Indien overheidsinformatie op orde en goed toegankelijk is, dan vormt deze een waardevolle bron van kennis voor het functioneren van de overheid en de samenleving, namelijk voor:

- strategie en sturing. Informatie is nodig voor gefundeerde besluitvorming, prestatie management en sturing op kwaliteit;
- uitvoering en bedrijfsvoering. Informatie is nodig voor verantwoorde en accurate dienstverlening, effectieve bedrijfsvoering, resource management en kostenbeheersing en borgt de consistentie en continuïteit van het overheidshandelen;
- compliance: de overheid is gehouden aan wet- en regelgeving, en dient ook waar nodig in de maatschappij wettelijke bescherming te waarborgen;
- verantwoording: informatie is nodig om te kunnen functioneren conform de beginselen van behoorlijk bestuur, van comptabiliteit en van planning en control;
- risicomanagement: gebrekkige informatie en gebrekkig informatiebeheer vormen een veiligheidsrisico en zijn potentieel schadelijk voor de reputatie en bedrijfscontinuïteit;
- ethiek: informatie is nodig om transparant te kunnen opereren, om vertrouwen te wekken en te geven en om te kunnen voldoen aan de verwachtingen van externe belanghebbenden;
- collectief geheugen: informatiebeheer is nodig om het organisatiegeheugen in stand te houden en levert daarmee strategische kennis nodig voor het lerende en het innovatieve vermogen van een organisatie.

Hogere eisen vanuit een veranderende omgeving

Overheidsorganisaties maken deel uit van en hebben verplichtingen jegens de lokale, nationale, Europese en mondiale context waarin zij opereren. Die omgeving stelt steeds hogere eisen aan het functioneren van de overheid. Zo heeft zij te maken met een steeds luider klinkende roep om digitale dienstverlening (e-overheid) en hoge en groeiende verwachtingen van burgers ten aanzien van behoorlijk bestuur, transparantie, efficiëntie en verantwoording. Dit brengt een groeiende noodzaak tot samenwerking, kennisdeling en informatie-uitwisseling met zich mee in een meer en meer ‘open’ omgeving. Daarbij is sprake van steeds snellere communicatie en verspreiding van informatie via het internet en mede als gevolg daarvan van een toenemende internationalisering en complexiteit in beleid en wetgeving, bijvoorbeeld op het gebied van milieu, klimaatverandering, intellectuele eigendomsrechten, veiligheid en privacy. Tenslotte heeft de overheid te maken met verhoogde externe risico's op het gebied van veiligheid en milieu en klimaat (natuurrampen).

Al deze ontwikkelingen hebben invloed op alle overheidsorganisaties, ongeacht type en grootte. In al die ontwikkelingen is de beschikbaarheid van toegankelijke en betrouwbare overheidsinformatie een belangrijke sleutel tot succes.

---

¹ Zie voor de nota “Informatie op orde. Vindbare en toegankelijke overheidsinformatie.” (d.d. 29 juni 2006) <http://www.minocw.nl/documenten/27456.pdf>.

Basisprincipes voor overheidsinformatie

Zowel voor de burger als voor de overheid zelf moeten er op kunnen vertrouwen dat overheidsinformatie toegankelijk, vindbaar, uitwisselbaar, betrouwbaar, authentiek en volledig is voor zo lang als de informatie nodig is. Om dat vertrouwen waar te kunnen maken, dient de overheid enkele basisprincipes na te leven, die in wetgeving en in internationale standaarden, zoals de NEN-ISO 15489:2001, zijn vastgelegd:

- een overheidsorganisatie moet een beleid hebben dat duidelijk rollen en verantwoordelijkheden definieert en belegt voor het maken, bewaren, beheren en gebruiken van informatie;
- het informatiemanagement moet worden geïntegreerd in bedrijfs(voerings) processen en -systemen;
- het is van belang bij het creëren en beheren van overheidsinformatie voortdurend te letten op de geldende eisen voor toegankelijkheid, vindbaarheid, betrouwbaarheid, authenticiteit, integriteit, volledigheid en uitwisselbaarheid;
- de eisen die aan overheidsinformatie worden gesteld, als ook het beheer en het continue gebruik ervan moeten zijn geïntegreerd in het ontwerp en implementatie van een overkoepelend beleid voor informatiemanagement;
- de technieken, processen en systemen die worden gebruikt voor het (aan)maken en beheren van overheidsinformatie dienen aan te sluiten bij de specifieke bedrijfs(voerings) eisen van de organisatie, rekening houdend met overheidsbrede standaarden en bestaande wet- en regelgeving;
- bedrijfsregels moeten worden ontwikkeld voor het ontwerpen en implementeren van systemen die overheidsinformatie bevatten, beheren, gebruiken en verwijderen;
- de (hulp)middelen die zijn bestemd voor het beheren van overheidsinformatie die in de bedrijfsvoering is gegenereerd, moeten aansluiten op de risico-inschatting, de aard van de activiteiten en de aard en de omvang van de organisatie;
- bedrijfs(voerings)systemen en -processen moeten op een zodanige wijze zijn ontworpen, dat overheidsinformatie is beveiligd tegen ongeautoriseerd gebruik, zodat er op vertrouwd kan worden dat de overheidsinformatie accuraat, gezaghebbend, toegankelijk en acceptabel ter verantwoording zijn voor zo lang als dat nodig is.

De rol van de 'Baseline' in de Informatiehuishouding Rijksoverheid

Ter ondersteuning van een goede inrichting van de informatiehuishouding is het bestaande kader van wet- en regelgeving en internationale standaarden overzichtelijk bijeen gebracht in de Baseline Informatiehuishouding Rijksoverheid. Deze kan onder andere worden gebruikt:

- bij de digitalisering van bedrijfsprocessen;
- bij de inrichting en verbetering van de informatiehuishouding;
- bij het meten van en sturen op de kwaliteit van de informatiehuishouding;
- als toetsingskader voor de departementale auditdiensten.

De Baseline geldt in eerste instantie voor alle bestuursdepartementen en hun uitvoeringsorganisaties bij de Rijksoverheid. Daarbinnen is elke integrale manager verantwoordelijk voor de kwaliteit van de werkprocessen die hij onder zijn hoede heeft en voor de in die processen gegenereerde en verzamelde informatie.